

קונטרס

הַחֲלָמָה מֵהִיָּרָה

יגלה עצות איך להחלים בנקל, ויורה דרכים ונתיבות קלות,
איך לצאת מפל מיני מחלות וחלאים רעים, ולהיות פריא.

*

בְּנוֹי וּמִיָּסֵד עַל־פִּי דְבָרַי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן,
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ,

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל־פִּי דְבָרַי תִּלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵחַ נְפִלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיָּה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלֵב בְּפִסְוֵקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיָּה "ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, כִּי רְפוּאָתוֹ שֶׁל
הָאָדָם תְּלוּיָהּ רַק בְּכִי מֵדַת הָאֱמוּנָה
וְהַבְּשָׁחוֹן וְהַשְּׂמִיחָה שֶׁיֵּשׁ לְהַחֲלוֹלָה, כִּי
אֱמוּנָה, בְּשָׁחוֹן וְשְׂמִיחָה תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה,
וְדִיָּקָא מִי שֶׁחֲזַק בָּהֶם יִזְכֶּה לְרְפוּאָה
שְׁלֵמָה וְהַחֲלָמָה מֵהִירָה.

(אמרי מוהר"א"ש, חלק ב', סימן תקצט)

קוֹנְטֵרַס

הַחֲלָמָה מְהִירָה

.א

איך להחלים במהירות

בְּנֵי הַיֶּקֶר ! מֵאַחַר שֶׁסָּבַב עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאַתָּה נִמְצָא בְּמִצָּב כְּזֶה שְׁאִינְךָ בָּרִיא, וְעוֹבְרִים עָלֶיךָ יְסוּרִים וּמְכַאוּבִים, וְאַתָּה שׁוֹכֵב קָשׁוּר לְבֵית-חוֹלִים, וְצָר וְיָמַר לְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאַתָּה שָׁבוּר מְכֹל הַקּוֹרוֹת אֹתְךָ, עַד כִּדֵּי כֶּךָ שֶׁנִּפְלְתָ כִּכָּר בְּיָאוּשׁ עֲמֶק, וְנִדְמָה לְךָ כְּאִלוֹ לְעוֹלָם לֹא תִצָּא מִזֶּה. עָלֶי לְהוֹדִיעַ לְךָ, כִּי הַיָּאוּשׁ וְשִׁכְרוֹן הַלֵּב וְהַרוּחַ נְמוּכָה, גְּרוּעִים יוֹתֵר מִהֶכֶל, כִּי בְּאַמַּת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה נג, יט) : יִפֶּה תִּפְלֵת הַחוֹלָה לְעֲצָמוֹ ; הֵינּוּ כִּי הֶכֶל תִּלּוּי בְּיָדְךָ דִּיקָא, הֵן תִּפְלֵה שְׁאַתָּה רוּצָה שְׁיִתְפַּלְלוּ בְּשִׁבְלֶךָ, עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי בְּזֶה שְׁאַתָּה תִּתְפַּלֵּל עַל עֲצָמְךָ, תִּפְעַל יוֹתֵר מִכֻּלָּם, כִּי דַרְךְ הַחוֹלָה לְהִיּוֹת שָׁבוּר מְאֹד, וְהוּא שְׁרׁוּי בְּמִצָּב רוּחַ

ירוד, וְכֹל מִי שֶׁבָּא לְבַקְרוֹ הוּא מְסַפֵּר לוֹ אֵת כָּל לְבוֹ וְכֹל
 מֵה שְׁעוֹכֵר עָלָיו, וְגוֹנַח וּמְתַאַנֵּחַ עַל מַר גּוֹרְלוֹ. בְּשַׁעַה
 שֶׁבָּאוֹתוֹ זְמַן אַתָּה יְכוֹל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 כִּי כֹּה פָּאֵשׁר אַתָּה שׁוֹכֵב בַּמַּטָּה, וְלִהְיוֹצִיא מִפִּיךָ דְּבוּרִים
 אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְתֹאמַר לוֹ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּשְׁלַח
 לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְזַכְּנִי לְהִכְרִיא בְּקִלּוֹת,
 וְאַזְכֶּה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה וְלִקְיָם אֶת מְצוּוֹתֶיךָ". וְכֵן תִּהְיֶה
 רְגִיל לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
 לְבָבְךָ. כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהַחוֹלָה מְתַפְּלֵל עַל עֲצָמוֹ, שׁוֹבֶרֶת
 אֶת כָּל גְּזָרֵי הַדִּינִים שֶׁנִּגְזְרוּ, כִּי הַשְּׂכִינָה סוֹעֶדֶת אֶת
 הַחוֹלָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֵן אֶת הַחוֹלָה וְעוֹמֵד עַל
 הַחוֹלָה (עֵין שַׁבַּת יב.); וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לֵךְ לְהִתְיַאֵשׁ
 כָּל-כֶּף, וְלִהְתַּאַנֵּחַ לְפָנָיו כָּל מִי שֶׁנִּכְנָס לְבַקֵּר אוֹתְךָ,
 וְאַתָּה מְתַאוֹנֵן וּמְתַלַּוֵּן כְּאֵלּוֹ כֶּבֶד סוּף הָעוֹלָם, וּכְאֵלּוֹ
 אַתָּה תִּשְׁאַר כָּאֵן, וְלֹא תוּכַל לְקוּם, מִדּוּעַ לֹא תִקַּח אֶת
 עֲצֻמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִדַּע וְתִאֱמֵן כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא
 אִתְּךָ, כִּי בְּמִקוּם הַחוֹלָה שֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא,
 וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה אֶת הַחוֹלָה, וְעַל-כֵּן דִּיקָא
 עֲכָשׁוּ אַתָּה מְאֹד מְאֹד סְמוּךְ אֵלָיו, וּבְמִקוּם לְהִתַּאַנֵּחַ
 וְלִסְפֹּר צַעֲרְךָ בְּפָנָיו כָּל מְבַקֵּר, תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ רַק
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבַּרֵּךְ יְרַחֵם עָלֶיךָ.
 וְלְפָנָיו בְּנֵי-אָדָם בְּשַׁעַה שֶׁשׁוֹאֲלִים לְשִׁלּוּמֶךָ, תֹּאמַר:

החלמה מהירה

שכה

"ברוך השם, אני מרגיש טוב", ועוד תוסיף ותדבר ותאמר לכל מבקר ומבקר: "ברוך השם, המצב יותר קל ויותר טוב, והקדוש-ברוך-הוא בונדאי יעזור לי, ועוד מעט כבר אצא מכאן, ואקום ממטתי, ואבריא לגמרי מחליי". וכן תשתדל לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי השמחה היא רפואה לכל, כי כל המחלות והחלאים הרעים שבאים לאדם, הם רק מחמת חסרון השמחה, כי תכף-ומיד כשאדם ששֶׁ ושמח, ומרגיל את עצמו להיות בשמחה, כל מצב רוחו משתנה לגמרי; כי רב רבם של סובלי החלאים והחולים המנחים בבתי חולים, עד שהם מתאשים מחייהם, וכן הרופאים מתאשים מהם, זהו רק מפני שמזניחים עצמם, ומרוב צערם הקשה מתאשים לגמרי מחייהם, ונדמה להם כאלו אף פעם כבר לא יצאו מכאן, וכאלו כבר סוף העולם; ולכן, אהובי, בני היקר, אם אתה רוצה להבריא בקלות, ולצאת מכאן מה שיותר מהר, עליך לקחת את עצמך בידיך, ותשתדל לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי השמחה היא עקר הרפואה — הן בגשמיות והן ברוחניות, ומה גם שכל מי שמבקר אותך ושואל לשלומך, תשיב לו: "ברוך השם, אני מרגיש יותר טוב, ומקנה שעוד מעט אצא מכאן". ואף שבאמת עדין אתה רחוק אל מטת חליך, ואתה

מרגיש כל מיני צער ומכאובים קשים ומרים, וזה רחוק מהמציאות שתצא כל-כף מהר מפאן, עם כל זאת, אם תרגיל את עצמך לומר לכל אחד ואחד שבא לבקרך, שהכל כשורה, ותשתדל לשמח את עצמך, אז תראה הקלה במצבך הקשה. כי השמחה היא הרפואה לכל המחלות והמכות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), ובמקום להיות גונח ומתאנח לפני בני-אדם, אשר ממילא אינם יכולים לעזור לך, יותר טוב לך להיות גונח ומתאנח ומתפלל ומשיח את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, ובשעה שאין שום מבקר עומד על ידך, אז תשיח ותספר את כל אשר מעיק לך אליו יתברך. ועליך לדעת, אהובי, בני היקר, שכל דבור ודבור שאתה מדבר אליו יתברך — נשמע ונתקבל, כי הקדוש-ברוך-הוא זן ומפנגס את החולה, ומחיה ומקים אותו, ואז הוא במצב כזה שיכול להרגיש את השכינה שהיא למעלה מראשותיו. כי בדרך כלל כשאדם בריא, הוא מסתובב ברחוב, ואינו חש ברע, ואין לו שום מחוש וחלאים רעים, אז אינו מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, כי הגוף הגס והעב שלו מכסה את הנשמה, כי כשאדם מסתובב בזה העולם בריא, אזי שוכח לגמרי ממנו יתברך, עד שיש בני-אדם ששוטים עד כדי כך, שיש להם קשיות וטענות עליו יתברך,

החלמה מהירה

שכז

ונדמה להם כאלו מהפכים עליהם את הדין, ומרב גשמיותם אינם מרגישים כלל את הקדוש-ברוך-הוא, מה שאין בן אדם חולה, שגופו שבור כחרס הנשבר, ואינו מרגיש את עצמו כלל, כי הוא מרתק למטה, מצד אחד הוא עם אינפוזיה, ומצד שני עם מנת דם, ושוכב כשבר כלי, אז דיקא רואה את עצמו כעלה נדף, שגופו שבור ומשבר, ואז דיקא מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, שהוא זן ומפרנס ומחיה אותו, ואם יש לו באותו רגע דעת ושכל אמתי, לדעת שכל חיותו תלויה רק בידו יתברך, והוא בורח אז אליו יתברך, אינו זז משם עד שנענה בתפלתו; כי דיקא כשגופו נשבר, שבור ומשבר כחרס הנשבר, אז דיקא מאירה בו שכינת עזו יתברך. ועל-כן אהובי, בני היקר! אם אתה רוצה להחלים במהרה, תשתדל להיות בשמחה, ותחייך לכל מי שבא לבקרך, ואף שהכאבים קשים מאד, ואתה מרגיש צער ויסורים וסחרחרת, ואתה בכל פעם נרדם בשנה מרב חלשה ומכאובים, עם כל זאת, תשתדל לשמח את נפשך ולחייך לכל מי שמבקר אותך, ותאמר לו: "ברוך השם, אני מרגיש טוב, ברוך השם, אני יוצא לאט לאט מצרותי ומהמחלות והחלאים והמכאובים שלי", ותדבר רק באפן חיובי, ותהיה אופטימי, זה בעצמו יחזק את שבר גופך, ויאמץ את רוחך, ותרצה

לחיות, ועל-ידי-זה תחלים במהירות. כי על-פי-רב
 החולה נמצא ביאוש עמוק, עד שנדמה לו אשר לעולם
 כבר לא ירד מהמטה, וכאלו אבד מנוס ותקוה ממנו,
 וזה בעצמו גורם, שלא יוכל להחלים במהירות. כי
 אדם צריך שיהיו לו רצונות וכסופים לחיות, שיראה
 לפניו עתיד, וזה בעצמו יתרם להחלמה מהירה, לא-כן
 כשעוזב את עצמו לגמרי על-ידי-זה קשה לו להחלים,
 ומכל שכן וכל שכן כשקובל על הקדוש-ברוך-הוא,
 או מתלונן על בני-אדם שאינם עושים בעבורו מספיק,
 והוא מלא טענות ומענות עליהם, כאלו הם אשמים
 בצרותיו, באשר לא הביאו לו רופא ממחה או איננו
 נמצא בבית-חולים טוב, זה בעצמו גורם לו חלשה
 גדולה בבריאות. ועל-כן, אהובי, בני היקר, תקח
 את עצמך בידיך, ותשתדל לשמח את נפשך בכל מיני
 אפנים שבעולם, ותאמר לכלם שאתה מרגיש טוב, וכזה
 שתהיה חזק לומר שאתה חש בטוב, ותצא מהמחלה
 בקלות, זה בעצמו יעזר לך להתקדם לקראת בריאותך,
 וכמו-כן בזה שתדבר רק אליו יתברך, ותבקש ממנו
 יתברך שירחם עליך, על-ידי-זה באמת תתרפא, ותהיה
 לך "החלמה מהירה".

ב.

איך לעזור לעצמו בשעת חליו

אהובי, בני היקר! מאחר שאתה נמצא עכשו במצב כזה, שאתה צריך רפואה, ואתה שוכב בבית-חולים, וצר ומר לך מאוד מאוד, עד שאתה רתוק אל מטת חליך, ואתה צריך טובות מזולתך, שיעזרו לך, להאכילך, להשקותך ולהשכיבך, ולסדר את מטתך, או לעזור לך ללכת, תשתדל לחייך למי שעוזר לך, ועל כל דבר קטן שמסייעים לך, הרגל את עצמך לתת תודה, ובזה תשא חן בעיני כל רואיך. פי טבע של אדם שהוא רוצה לקבל תודה על מעשיו, ובזה שאתה נמצא במצב קשה מאוד, ואתה מכרח לעזרת זולתך, ואף-על-פי שאתה ממרמר ומדכא ביסורים, אפה משתדל לחייך לכל מי שעוזר לך, ואתה מתנצל לפניו, ומבקש את סליחתו על שאתה מטריח אותו לעזור לך, ואתה מודה לו מקרב לב, ומשכנעו שבאמת אין שום פסך וטובות בעולם להשיב לו כגמולו הטוב בעד כל טרחתו, בזה בעצמו תמצא עוזרים רבים שיירצו לעזרך, פי כלם יבואו לעזרתך. לא-כן אם תהיה בכעס ובקפידות וכעצבות ובמרירות, ותצעק על כל מי שרוצה לעזור לך, ותמיד תתלונן שאין עושים בעבורך מספיק, אז נכון לך יהיה ובטוח, שכלם ילכו ממך, ואף אחד

לא ירצה לעזור לך, ואז באמת תהיה בצרה גדולה, כי מצבך יחמיר מאוד, ולא יהיה לך אף אחד שיחפץ לעזור לך, כי אף אחד אינו רוצה לשמע תלונות, ומכל שכן שמחרפים ומגדפים ומקללים אותו, אזי יברח ממך. ולכן אם אתה נמצא עתה בבית חולים, ואתה מכרח להגיע לעזר זולתך, אל הרופא או אל האחות, תשתדל לחיף אליהם ולקבלם בסבר פנים יפות, ותהיה רגיל להתנצל על אשר הנך מטריחם, ותבקש את סליחתם, ותודה על כל דבר קטן שעושים בעבורך, אז תראה כיצד יבואו בלם לקראתך, וירצו לעזור לך, כי טבע בן-אדם שאוהב שמפירים לו טובה. ועל-כן, בני היקר, בין תבין מה לפניה, ותהיה חכם בעיניך, ותעשה את אשר אני מבקש ממך, ואז תראה איך שכלם יבאו לעזרתך, וזה בעצמו יסייע בידך להתקדם ברפואתך, כי תמצא הרבה רופאים ואחיות שיירצו לעזור לך, כי ירגישו שיש להם חולה בעל מדות טובות וישרות, ומבין את הזולת, ולזאת ירצו לעזור לו. ובאמת כן אדם צריך להרגיל את עצמו אפלו בשעה שהוא בריא, הינו להרגיל את עצמו לתן תודה על כל טובה שעושים לו, ולהתנצל מאד מאד מדוע הגיע למצב כזה, שצריך לטובת הזולת, וככל שיתנצל ויתן תודה ויפיר טובה, אזי בני-אדם יאהבוהו וירצו לעזור לו. כי זה טבע

של בני-אדם, שאוהבים שמתרחסים אליהם, ואותו יחס שנותנים לזולת, כן מקבלים בחזרה; על-כן בין תבין את אשר לפניך, אהובי, בני היקר, אם אתה נמצא במצב כזה. שאתה צריך עזר מזולתך, תעשה את אשר אני מיעץ לך, ועל-ידי-זה תראה התקדמות בכל הענינים, כי כלם ירצו לעזר לך.

ג.

איך להתחס לזולת בעת חליו

אהובי, בני היקר! אתה נמצא עכשו במצב קשה מאוד מאוד, שאתה רתוק למטתך בבית-חולים, מסובב במטות של חולים נוספים, וכל אחד גונח ומתאנח על צערו ומכאוביו, וכל העולם סגור לפניך, ונדמה לך כאלו אתה תשאר פה לתמיד, וכל מה שאתה רואה זה רק רופאים ואחיות שמסתובבים סביבך, עד שכל-כך מר לך לשמע את הגניחות והאנחות של החולים האחרים, וזה בעצמו מדכא אותך ושובר את רוחך. עלי לגלות לך, אם אתה רוצה להתרפא ולהחלים בקלות ובמהרה, הרגל את עצמך לדבר עם החולים שסביבך, לחייך אליהם ולשאל בשלומם, לחזקם ולנחמם ולדבר על לבם, ואף שיסוריך הם יסורי תפתי, ואתה מרגיש כאלו אתה אבוד לגמרי,

מרב צער ומכאובים שסביבך, ואתה בעצמך מרתק
 אל מטת חליך, עם כל זאת אל תשים לב לעצמך, רק
 תסתכל על הזולת, ותנחמו ותחזקו ותאמרו ותשמחו,
 ותדבר על לבו שעוד מעט כלנו נצא מכאן ונצחק,
 ותשתדל לדבר עם כלם דבורי התחזקות, ותשמח
 ותברח אותם, זה בעצמו יהיה טוב לך וטוב להם.
 כי בדרך כלל מי ששוכב בבית-חולים ואינו רואה
 לפניו רק רופאים ואחיות, הוא חש עצמו משפל מאד,
 וירוד ושבור, ומכל שכן כששוכבים סביבו עוד חולים
 במחלות קשות יותר ממנו, והאווירה והרוח של המקום
 בעצמו מדכאה, אזי אם אתה רוצה להחלים במהירות,
 עליך לחזק חולים אחרים, ותדבר על לבם שעוד מעט
 נצא מכאן. וצריך שתדע אהובי, בני היקר, כי אין עוד
 מעלה גדולה יותר מזו, שאדם בעצמו שבור כחרס
 הנשבר, ומנח חולה ומתפתל ביסורים, ומרגיש ברע
 ובסחרחורת, וכמעט מיאש מחייו לגמרי, עם כל זאת
 במצב הכי קשה שלו, הוא מחזק את הזולת, הינו את
 החולים ששוכבים סביבו, ומדבר על לבם ומחזקם
 ומאמץם, אין עוד מצוה יותר גדולה מזו, וכשאדם
 יכול להראות זאת, בשעה שהוא בעצמו נמצא במצב
 הקשה ביותר, והוא בעצמו צריך חזק ועוד, עם
 כל זאת אינו מסתכל על עצמו, אלא אז משתדל רק

החלמה מהירה

שלג

לדבר עם הזולת, וְכַל שְׁאִיפְתּוֹ וּמְגַמְתּוֹ לְאַמֵּץ וּלְחַזֵּק אֲחֵרִים, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּמְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ. כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא סָבַב עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סְבוֹת כְּאֵלוֹ, שֶׁתְּחַלֶּה וְתִגִּיעַ לְמַצֵּב כְּזֶה, וְתִבּוֹא לְבֵית-חוֹלִים וְתִשְׁכַּב דִּיקָא עַל יַד חוֹלִים אֵלוֹ, אֶלֶּא כְּדִי לְדַבֵּר עַל לִבָּם, לְחַזְקָם, לְשַׂמְחָם וּלְעוֹדְדָם, כִּי בּוֹדֵאי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטֵי פְּרֻטֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁמְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט, וּבּוֹדֵאי אֵין רַע יוֹרֵד מִהַשָּׁמַיִם, וְאִם אַתָּה צָרִיךְ לֵהִיּוֹת דִּיקָא בְּבֵית-חוֹלִים זֶה, וּבְחֶדֶר זֶה, וְעַל יַד חוֹלִים אֵלוֹ, בּוֹדֵאי יֵשׁ בְּזֶה כּוֹנֵה עִמָּךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ; וְעַל-כֵּן תִּדַע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שֶׁעֲלֶיךָ עֲכָשׁוּ לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל הַחוֹלִים הַשְּׁבוּרִים, וְתִדְבֵר עַל לִבָּם שֶׁלֹּא יִתְיַאֲשׁוּ, וְשֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָהֶם, וְעוֹד מְעַט וַיֵּצְאוּ מִכָּאן, וְתִשְׂמַח וְתִבְרַח אוֹתָם, אֵין לְשַׁעַר וּלְתַאֲרָא אֶת גְּדֹל מַעְלַתְךָ בַּשָּׁמַיִם. כִּי אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר אָדָם שֶׁמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ — הֵן אֶת עַצְמוֹ וְהֵן אֶת זוּלָתוֹ, וּבְפֶרֶט בְּנֵי-אָדָם שֶׁנִּמְצְאִים בְּמַצֵּב קָשָׁה כָּל-כָּף, מְרַתְקִים אֶל מִטָּתָם, עִם אִינְפוּזִיָּה בְּיַד אַחַת וְקַבְּלַת מִנֵּת דָּם בְּיַד שְׁנִיָּה, וְשׁוֹכְבִים שְׁבוּרִים וְרְצוּצִים,

וגם אתה בתוכם, ועם כל זאת אתה מתיף אליהם ומדבר אליהם, ומספר להם את קורות חייך, ומתעניין במצבם ובספוריהם, ויש לך אֶזֶן קשבת אליהם, אין עוד מצוה גדולה יותר מזו, וזה חשוב עד מאד אצלו יתברך. ועל־כֵּן עשה זאת, אהובי, בני היקר, ותמיד תתייחס אל הזולת, אף שאתה בעצמך חולה ושבור ורצוץ, ואז תראה איך שתשא חן בעיני כל רואיך, והקדוש־ברוך־הוא ישלח את מלאכיו וירפא אותך.

ד.

איך להתחזק במצבים הקשים ביותר, ולהקל ממנו את היסורים והמכאובים

אהובי, בני היקר! עליך לדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, לדעת אשר הוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את הבריאה כלה, ואם אתה נמצא עכשו במצב כזה של יסורים, ואתה מרגיש פאבים חזקים עד מאד, ומרב היסורים אתה מתפוצץ לגמרי, עם כל זאת ראה לחזק את עצמך במצבך הנוכחי, וזכור תזכור את מאמרם ז"ל (בברכות ה.): "כל שהקדוש־ברוך־הוא חפץ בו — מדכאו ביסורים, ואם קבלם באהבה — יראה זרע יאריך ימים" (ישעיה נג, ו); תשתדל בכל מיני אפנים שבעולם לחזק ולאמץ את עצמך בתוך

החלמה מהירה

שלה

היסורים, ותשתק ולא תתלונן, חס ושלום, נגדו יתברך
כי (ברכות סב.): קבלה דיסורי — שתיקותא; עקר
קבלת היסורים הוא לשתק, ולא להטיח כלפי מעלה,
ואז אין לתאר ואין לשער את גדל השמחה שגורם
בכל העולמות, והקדוש-ברוך-הוא מתפאר עמו לפני
מלאכיו: "ראו בני זה הנמצא במצבים קשים ביותר,
מדכא ביסורים, ועם כל זאת מקבלם באהבה ואינו
מטיח דברים כלפי, ומצדיק על עצמו את הדין". ודיקא
אדם כזה מביא ישועה לעולם. כמו שאמרו חכמינו
הקדושים (תענית ח.): כל השמח ביסורים שבאים עליו,
מביא ישועה לעולם; כי באמת הכל לכל אלקות גמורה
היא, ודבר זה קשה מאד מאד להכניס בלב בני-אדם,
כי רוחניות חיות אלקותו יתברך, היא דקה מן הדקה,
וקשה להחזיר את זה בבני-אדם, כי דבר רוחני קשה
מאד להכניס בגשמי, כי הם שני הפכים, בעבור זה
על-פי-רוב בני-אדם מטיחים דברים כלפי מעלה, מאחר
שאינם יכולים להשיג השגות אלקותו יתברך, וככל
שמתרחקים מידיעות אלו, שהכל לכל אלקות גמור
הוא, ונופלים בתוך הטבע, ורצים אחר הפסוף והזהב,
ואחרי הכל העולם הזה, כמו-כן הם ממשיכים על
עצמם דינים וענשים קשים, כי אין עוד דינים וענשים
קשים יותר מהעלמת והסתרת אור אלקותו יתברך.

ועל-כן אם נמצא אדם שדיקא שבשעה שיש עליו יסורים ומכאובים קשים ומרים, ועם כל זאת מקבל הכל באהבה, ואינו מטיח דברים כלפי מעלה, דיקא אדם זה מביא ישועה לעולם. וזו מעלת גדולי הצדיקים המבחרים במעלה נוראה ונפלאה מאד, שסובלים כל ימיהם צרות ומכאובים מבית ומבחוץ, ואף-על-פי-כן מקבלים הכל באהבה, בזה הקדוש-ברוך-הוא משרה שכנתו עליהם. כי אין הקדוש-ברוך-הוא משרה את שמו על החיים, אלא מי שמדכא ביסורים (עין בראשית רבה צד, ה), ואינו קורא תגר לפניו, כי חכמינו הקדושים אמרו (קדושין מ:): הקדוש-ברוך-הוא מביא יסורים על הצדיקים בעולם הזה, כדי שייירשו עולם הבא; כי דיקא בעת שאדם מרגיש יסורים קשים ומרים מבית ומבחוץ, שגופו שבור והוא חולה ורצוץ לגמרי, וכן שוברים אותו מבחוץ, ומדברים עליו כל דבר אסור, ועם כל זאת הוא מחזיק מעמד, ושום דבר בעולם אינו שובר אותו, זה בעצמו מביא אותו לחיי העולם הבא, הינו שבעודו בגופו הגשמי והחמרי, העב והגס, כבר מרגיש את אמתת מציאותו ותברך. ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה ט, י): 'טוב מאד' (בראשית א, לא) — זו מדת היסורים, שעל ידה הבריות באים לחיי העולם הבא. דיקא בשעה שאדם סובל

יסורים ומכאובים קשים ומרים מבית ומבחוץ —
 הן מעצמו והן מבני-אדם, שמחרפים ומגדפים אותו,
 ומדברים עליו כל דבר רע, שאז מרגיש טעם עולם
 הבא בעולם הזה. ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, מה
 לפניה, אם כבר הגעת למצב כזה, שאתה מלא יסורים
 ומכאובים רעים, ואתה שוכב בבית-חולים, משפל
 בתכלית השפלות, ואתה מרתק למטתך עם אינפוזיה
 ביד אחת ומנת דם ביד שנייה, והרופאים מזלזלים
 בך ומתלווצים ממך, והאחיות לועגות לך, והנף חש
 עצמך משפל עד מאד, מכל שכן כשיש לך איזו
 מכה או חלי משנה, שמצחיק בני-אדם, חס ושלום,
 ובמקום שאחרים ירגישו את כאבך הפור והנמחר,
 ויסבלו בצערך הקשה והנורא, עוד הם מתלווצים
 ממך, וצוחקים בפניה, אזי אתה מרגיש עצמך משפל
 מאד מאד, אשר אין עוד יסורים כיסורים אלו, עם
 כל זאת בו ברגע, אהובי, בני היקר, שתחזיק מעמד,
 ולא תסתפל עליהם ולא תתיחס אליהם, דיקא בו
 ברגע תמשיך על עצמך שכינת עזו יתברך, ותרגיש
 עולם הבא בעולם הזה. ודבר זה לא יכול להרגיש רק
 מי שאוחז בזה, כי הוא דבר דק עד מאד, להרגיש
 עצמו משפל לגמרי רתוק למטה, עם מחלות משנות
 ומצבים קשים, והרופאים והאחיות מזלזלים בו, אשר

אין לך עוד השפלה גדולה יותר מזו, "לא די שאני
 מרגיש עצמי שבור ונשבר כחרס באלפי רסיסים, ולא
 די שצור ומר לי שאני שוכב כאן בין חולים אחרים,
 ולכלם נותנים יחס טוב יותר ממני, ואותי מזניחים
 ואין מסתכלים עלי, ואין מתייחסים אלי כלל, עוד
 זאת שכל מה שאני מבקש שיעזרו לי, אין מגיבים
 כלל, אלא מעלימים עין ממני, אשר על דבר זה קשה
 מאד מאד להבליג", עם כל זאת בו ברגע זה, אם יש
 לך שכל, אהובי, בני היקר, אתה בורח אל אין סוף
 ברוך הוא, ויודע שעוד מעט תהיה כלול בו יתברך,
 והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, ויש בזה פונה
 עמקה שאתה נמצא פה, אם תגיע למצב כזה, תהיה
 נעשה כלי להמשכת זיו וחיות ונעם ודבקות הבורא
 יתברך שמו. ואם היו בני-אדם יודעים את מעלת
 האדם שמתחזק במצבים הקשים והמרים ביותר, אפלו
 שמגיע למצב שמרגיש כאבים עצומים בגופו, בנפשו
 וברוחו, והוא משפל מכלם, ואף-על-פי-כן הוא מחזק
 עצמו ומחזק אחרים, אזי הקדוש-ברוך-הוא מיוחד
 שמו עליו, אפלו בחיים חיותו, מאחר שנעשה כלי
 שבור, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה ז, ב): ההדיוט הזה אם
 משמש הוא בכלים שבורים — גנאי הוא לו, אבל
 הקדוש-ברוך-הוא כלי תשמישו שבורים; וזו מעלת

גדולי מבחרי הצדיקים, שסובלים כל ימי חייהם יסורים מרים וקשים, הן מעצמם והן מבני ביתם ומילדיהם, ומבחוץ — מבני-אדם שמחרפים ומגדפים אותם, ועם כל זאת מחזיקים מעמד, דיקא על-ידי-זה נעשים כסא לשכינת עזו יתברך והקדוש-ברוך-הוא אינו זז מהם, וכל הברכות מצויות בידם; ולכן, אהובי, בני היקר! אם אתה נמצא עכשו במצב כזה, שאף אחד אינו חפץ להתייחס אליך ולהסתפל עליך ולסייע לך, ואין לך מבקרים, הנה את כלם באים לבקר רק לא אותך, אשר זה בעצמו השפלה גדולה, עם כל זאת אם אתה מתחזק, ואינך מתפעל משום ברירה שבעולם, אלא מדבק עצמך בו יתברך, ומחזק את אחרים, אין עוד יותר מאשר ממך. כי באמת ובודאי תבריא, והכל יעבור, ומה שאתה שוכב פה מרתק למטה, זהו רק נסיון ממנו יתברך שמנסה אותך, לראות מה תעשה במצב קשה ומר כזה, איך תחזיק מעמד, ואם לא תקרא תגר נגדו יתברך. ואם תעבור את הנסיון הזה, ששום צער ומכאוב לא ישברו אותך, אני מבטיח לך, אהובי, בני היקר, שתתרפא ותחזור אל בריאותך ביתר שאת וביתר עז, העקר אל תהיה בטלן, ותקבל דברי אלה, ואז תצליח, ותהיה לך "החלמה מהירה".

ה.

כדת מה לעשות בעת חליו

אהובי בני היקר! זכור תזכור את אשר לפניך, אם אתה נמצא במצב כזה קשה, עד שהנך שוכב במטה שבור ורצוץ, ואינך חש בטוב, ואתה רואה שהרופאים מתלחשים ביניהם והאחיות רומזות זו לזו בהצביעם עליך, שמצבך בכי רע, אל תיאש עצמך, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות י): אפלו חרב חדה מנחת לו על צווארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים; אסור לפל בדעתו בשום פנים ואפן, אפלו שכלם מיאשים אותו. זכור תזכור את אשר לפניך, כי יש בורא כל עולמים ורופא כל בשר, ובוודאי רפואתך רק בידי הקדוש-ברוך-הוא ולא בידי בשר ודם, ואין עליך להתפעל כלל ממה שמדברים אנשים ביניהם, ולא ממה שמרמזים אחד לשני עליך, כי לא אבד מנוס ותקנה ממך, כי אתה נמצא בידו יתברך, ואז דיקא במצבים הקשים ביותר האלו, וברגעים הכי קריטיים, אם תפנה רק אליו יתברך, אז דיקא תושע. אני יודע שמר לך מאוד מאוד, ונדמה לך שאבד מנוס ותקנה ממך, עם כל זאת ראה לקחת את עצמך בידיך, ותדע שאין לך מה להפסיד בזה העולם. ממה נפשך — אם נגזר עליך חיים, לא יועיל שום דבר בעולם למנוע ממך את החיים,

על-כן אפלו שהרופאים מתלחשים ביניהם והאחיות מרמזות בידיהן על מצבך הקשה, ונדמה לך כאלו הכל כבר אבוד, עם כל זאת תלעג ותצחק להם, מאחר שנגזר עליך חיים, בודאי תזכה להבריאה, ותהיה לך "החלמה מהירה". ואם נגזר עליך, חס ושלום, שאתה צריך לסיים את מסכת חייך, לא יועיל שום רופא שבעולם. ועל-כן הכן את עצמך לקראת יציאתך מזה העולם בלי שום פחד ומורא כלל, ותתודה להקדוש-ברוך-הוא דיקא ברגעים הקשים האלה, ותתחרט על כל מעשיך הרעים שעשית בימי חייך, ותקבל על עצמך קבלות טובות לעתיד, ותדבק את עצמך בו יתברך, אז תראה עולם אחר לפניך, שהכל אלקות גמור, ואין מה לירא ולפחד, כי "אתה הוא קדם שבראת העולם ואתה הוא משבראת העולם"; ואל תחשב, אהובי בני היקר, שאני מדבר עמך ממדרגות עליונות, כי זו המציאות, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואף אחד אינו יכול להרגיש זאת, כי אם אתה, שהנך קשור ורתוק למטת חליך, והרופאים מתלחשים ביניהם על מצבך, כאלו אבד מנוס ותקנה ממה, והאחיות מרמזות זו לזו, כאלו הגיע השעה שלך, אזי מה בכך? קח את עצמך בידיך, ודיקא ברגעים אלו תחזר אליו יתברך באמת ובבלב שלם, ואז דיקא, אהובי, בני היקר, כשתגיע למצבים

אלו ולא תעזב את עצמך, אז תצא בשלום ותבוא בשלום; תצא מהעולם הזה בשלום, כי אין עוד דבר טוב ויקר לאדם בשעה שיוצאת נשמתו בשלום, שהוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא, שיוצא מהעולם הזה עם הקדוש-ברוך-הוא, ובא עמו יתברך, שזה מה שאמר רוד המלך (מהלים קכא, ח): "הוי"ה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם", הן שאתה נמצא בעולם הזה, ואתה יוצא ממנו, והן שאתה בא אל העולם הבא, מעתה ועד עולם תהיה נכלל באין סוף ברוך הוא; על-כן מה לך לבכות, אהובי, בני היקר, ואם תתנהג ותחיה את חייך בצורה כזו, אז נכון לך יהיה ובטוח, שכל חייך יהיו חיים רוחניים, חיים אמתיים, חיים ישרים, חיים בלי פחד, חיים דבוקים באין סוף ברוך הוא; אשרי מי שמגיע אל מדרגה זו, ואז טוב לו בזה ובבא כל הימים.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!